

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004410

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петришин Ярослав Михайлович

2. Yaroslav M. Petryshyn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-7226-4095

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 05-08-2026

Спеціальність за освітою: автомобілі та автомобільне господарство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14547

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.19, 11.07.45, 03.19.21

Тема дисертації:

1. Українська держава в зовнішньополітичних доктринах праворадикальних партій Центрально-Східної Європи (2014–2022).

2. The Ukrainian State in the Foreign Policy Doctrines of Far-Right Parties in Central and Eastern Europe (2014–2022).

Реферат/анотація:

1. АНОТАЦІЯ Петришин Я. М. Українська держава в зовнішньополітичних доктринах праворадикальних партій Центрально-Східної Європи (2014–2022). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 Історія та археологія. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Дрогобич, 2026. У дисертаційній роботі узагальнено сучасні наукові підходи до вивчення ставлення праворадикальних партій країн Центрально-Східної Європи (ЦСЕ) до Української держави у роки російсько-української війни. Проаналізовано основні концептуальні моделі інтерпретації правого радикалізму, запропоновані українською та західною історико-політологічною думкою. Досліджено еволюцію праворадикальних рухів у

постсоціалістичних державах крізь призму трансформацій політичних режимів, партійних систем. Розглянуто соціально-економічні, культурні та історико-політичні чинники, що сприяли інституціоналізації праворадикальних партій у зазначеному регіоні. Узагальнено досвід їхнього функціонування в умовах демократичної конкуренції та політичної маргіналізації. Проаналізовано програмні документи, публічну риторику та електоральні стратегії праворадикальних сил, що стосуються Української держави. Констатовано наявність спільних рис у діяльності праворадикальних партій попри національні відмінності. Розглянуто вплив євроінтеграційних процесів і наднаціональних інституцій на ідеологічні трансформації праворадикальних рухів у питанні ставлення до Української держави. Проаналізовано роль міграційного чинника та питань безпеки у формуванні їхнього політичного порядку денного. Досліджено взаємодію праворадикальних партій з іншими політичними силами кожної з держав Центральної-Східної Європи. Показано значення медійного простору у поширенні праворадикальної ідеології, доведено актуальність комплексного порівняльного підходу до вивчення цього феномену. Уперше в українській історіографії: комплексно проаналізовано зовнішньополітичні доктрини праворадикальних партій Центрально-Східної Європи крізь призму «українського питання», російсько-української війни; виявлено і типологізовано наративи щодо України, які формували праворадикальні партії країн ЦСЄ у своїх програмах, маніфестах, заявах і виборчих кампаніях; окреслено динаміку ставлення праворадикалів ЦСЄ до України, з урахуванням ключових зовнішньополітичних подій – анексії Криму, війни на Донбасі, підписання Угоди про асоціацію з ЄС; проведено порівняльний аналіз риторики праворадикальних партій щодо України та Росії у семи країнах ЦСЄ – Польщі, Угорщині, Чехії, Словаччині; оцінено вплив праворадикальних сил на ухвалення зовнішньополітичних рішень урядами країн регіону, включно з позиціями щодо санкцій проти Російської Федерації (РФ), підтримки України, відносин із НАТО; досліджено канали поширення проросійських меседжів через праворадикальні партії ЦСЄ, а також форми залучення їх до російських інформаційно-пропагандистських кампаній; введено до наукового обігу корпус оригінальних джерел, зокрема партійних програм, виступів у національних парламентах і Європарламенті, інтерв'ю лідерів, партійних декларацій. Узагальнено наукові підходи до аналізу транснаціональних політичних зв'язків праворадикальних партій держав центрально-східної Європи. Проаналізовано концепції політичних мереж і неформальних взаємодій у сучасній міжнародній політиці. Досліджено специфіку контактів праворадикальних партій Центрально-Східної Європи з проросійськими політичними силами. Розглянуто роль неурядових організацій як каналів ідеологічного та комунікаційного впливу. Досліджено спільні ідеологічні наративи, що слугують підґрунтям для взаємодії. Встановлено значення антизахідної та євроскептичної риторики у формуванні цих зв'язків. Констатовано використання тематики «традиційних цінностей» як спільного дискурсивного поля. Розглянуто участь представників праворадикальних партій у міжнародних форумах і неформальних заходах проросійського спрямування, проаналізовано роль медійних і експертних платформ у підтримці відповідних контактів. Досліджено фінансові, інформаційні та організаційні аспекти взаємодії. Показано вплив російсько-української війни на інтенсифікацію або трансформацію цих зв'язків. Доведено необхідність критичного підходу до оцінки публічних і латентних форм співпраці. Встановлено значні міжкраїнні відмінності у характері контактів. Ключові слова: праворадикальні партії, Центрально-Східна Європа, Українська держава, Росія, зовнішньополітичні доктрини, російсько-українська війна, окупація Криму, європейська безпекова криза, санкції, євроскептицизм, антизахідна риторика, образ України, політичний дискурс, медійні стратегії, ЄС, НАТО.

2. ABSTRACT Petryshyn Y. M. The Ukrainian State in the Foreign Policy Doctrines of Far-Right Parties in Central and Eastern Europe (2014–2022). – Manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 032 History and Archaeology. Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, 2026. The dissertation generalizes contemporary scholarly approaches to the study of far-right parties in the countries of Central and Eastern Europe. It analyzes the main conceptual models for interpreting right-wing radicalism proposed by Ukrainian and Western historical and political science scholarship. The evolution of far-right movements in post-socialist states is examined through the prism of transformations of political regimes and party systems. Socio-economic, cultural, and historical-political factors that contributed to the institutionalization of far-right parties in

the region are considered. The experience of their functioning under conditions of democratic competition and political marginalization is generalized. Programmatic documents, public rhetoric, and electoral strategies of far-right forces concerning the Ukrainian state are analyzed. The presence of common features in the activities of far-right parties despite national differences is established. The impact of European integration processes and supranational institutions on the ideological transformations of far-right movements is examined. The role of migration factors and security issues in shaping their political agenda is analyzed. The interaction of far-right parties with political forces in each of the states of Central and Eastern Europe is investigated. The significance of the media space in disseminating far-right ideology is demonstrated. The relevance of a comprehensive comparative approach to the study of this phenomenon is substantiated. For the first time in Ukrainian historiography, this study provides a comprehensive analysis of the foreign policy doctrines of far-right parties in Central and Eastern Europe (CEE) through the lens of the «Ukrainian question» and the Russo-Ukrainian war. The research identifies and typologizes narratives concerning Ukraine that were promoted by far-right parties in CEE countries through their programs, manifestos, statements, and electoral campaigns. The dynamics of CEE far-right parties' attitudes toward Ukraine in 2014–2021 are outlined, taking into account key foreign policy events such as the annexation of Crimea, the war in Donbas, and the signing of the EU Association Agreement. A comparative analysis of far-right parties' rhetoric regarding Ukraine and Russia was conducted across seven CEE countries, including Poland, Hungary, the Czech Republic, Slovakia, Bulgaria, Romania, and Serbia. The study assesses the influence of far-right forces on the adoption of foreign policy decisions by regional governments, including positions on sanctions against Russia, support for Ukraine, and relations with NATO. Channels for the dissemination of pro-Russian messages through CEE far-right parties, as well as forms of their involvement in Russian information and propaganda campaigns, were investigated. The research introduces a corpus of original sources into scholarly circulation, including party programs, speeches in national parliaments and the European Parliament, leader interviews, and party declarations. Scientific approaches to the analysis of transnational political connections of far-right parties in Central and Eastern European (CEE) states have been generalized. Concepts of political networks and informal interactions in contemporary international politics have been analyzed. The specifics of contacts between CEE far-right parties and pro-Russian political forces have been examined. The role of non-governmental organizations as channels of ideological and communicative influence has been considered. Both institutional and non-institutional forms of cooperation between these actors have been analyzed. Shared ideological narratives serving as the basis for interaction have been investigated. The significance of anti-Western and Eurosceptic rhetoric in shaping these connections has been established. The use of the “traditional values” theme as a shared discursive field has been noted. The participation of far-right party representatives in international forums and informal pro-Russian events has been examined, as well as the role of media and expert platforms in supporting these contacts. Financial, informational, and organizational aspects of interaction have been studied. Keywords: far-right parties, Central and Eastern Europe, Ukrainian state, Russia, foreign policy doctrines, Russo-Ukrainian war, annexation of Crimea, European security crisis, sanctions, Euroscepticism, anti-Western rhetoric, image of Ukraine, political discourse, media strategies, EU, NATO.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Петришин Я. Австрійська партія свободи: популістська риторика, електоральна стратегія (2014–2019). Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 91. Том 2. С. 25–30. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/91-2-4>
- 2. Петришин Я. Передвиборчі кампанії праворадикальних та правопопулістських партій до парламенту Польщі (2015–2023): український контекст. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 92. Том 2. С. 35–43. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/92-2-5>
- 3. Петришин Я. Український чинник у зовнішньополітичній програмі партії «Йоббік» (2014–2022) Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 94. Том 2. С. 21–28. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-2-3>
- 4. Петришин Я. Теоретико-методологічні засади вивчення української держави в зовнішньополітичних доктринах праворадикальних партій Центрально-східної Європи (2014–2021). Zaporizhzhia Historical Review. 2025. Vol. 11(63). С. 266 – 274. DOI <https://doi.org/10.26661/zhv-2025-11-63-29>
- 5. Петришин Я. Ідеї націоналізму у програмах політичних партій Центрально-Східної Європи. Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том IV / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2026. С. 107–116.
- 6. Петришин Я. Електоральна підтримка праворадикальних партій: порівняльний аналіз країн Центрально-Східної Європи. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XX: Між дисциплінами: простори взаємодії у науці, мистецтві та освіті / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2026. С. 115–121.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Футала Василь Петрович

2. Vasyl P. Futala

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2521-4710

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрільчук Людмила Василівна
2. Ludmyla V. Strilchuk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0700-6080

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харук Андрій Іванович
2. Andriy I. Haruk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3459-1657

Додаткова інформація: професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галів Микола Дмитрович

2. Mykola D. Haliv

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7068-3124

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медвідь Оксана Василівна

2. Oksana V. Medvid

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8777-9760

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ільницький Василь Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ільницький Василь Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна